

УДК 792.8:327:316.35(477)
DOI 10.32461/2226-3209.1.2026.356217

Цитування:

Рева Т. С. Українське хореографічне мистецтво в системі культурної дипломатії та розвитку культурних ініціатив громадянського суспільства 2024–2026 років. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв* : наук. журнал. 2026. № 1. С. 52–57.

Рева Тетяна Сергіївна,
кандидат політичних наук, доцент,
учений секретар Національної академії
керівних кадрів культури і мистецтв
<https://orcid.org/0000-0002-9569-584X>
treva@dakkkim.edu.ua

Reva T. (2026). Ukrainian Choreographic Art in the System of Cultural Diplomacy and the Development of Civil Society Cultural Initiatives (2024–2026). *National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts Herald: Science journal*, 1, 52–57 [in Ukrainian].

УКРАЇНСЬКЕ ХОРЕОГРАФІЧНЕ МИСТЕЦТВО В СИСТЕМІ КУЛЬТУРНОЇ ДИПЛОМАТІЇ ТА РОЗВИТКУ КУЛЬТУРНИХ ІНІЦІАТИВ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА 2024–2026 РОКІВ

Метою статті є розкриття основних векторів діяльності громадських об'єднань у репрезентації українського хореографічного мистецтва на міжнародній арені у період 2024–2026 років. **Методологія.** У статті застосовано декілька загальнонаукових методів, зокрема, метод аналізу у виокремленні основних напрямів діяльності українських громадських об'єднань у репрезентації національного хореографічного мистецтва на міжнародній арені; порівняльний метод при розгляді основних благодійних ініціатив різних мистецьких об'єднань у 2024–2026 роках. **Наукова новизна** полягає у розкритті основних векторів діяльності громадських об'єднань у репрезентації українського хореографічного мистецтва на міжнародній арені у період 2024–2026 років як форми культурної дипломатії на недержавному рівні. **Висновки.** Таким чином, у сучасних складних соціально-економічних умовах важливу роль відіграє підтримка іміджу держави та формування її позитивного бренду у світовому просторі, одним з інструментів цього виступає культурна дипломатія. Незважаючи на формалізованість цього домену та акцентування у науковій думці на урядові структури або державні установи (театри, бібліотеки, національні колективи), одним з важливих чинників відіграє громадянське суспільство у формі діяльності мистецьких колективів, ансамблів, громадських організацій, які репрезентують зразки національної культури шляхом артпрактик у нашому дослідженні розглянуто хореографічні об'єднання, зокрема, культурні практики колективів «Барвінок», «Сонечко», «Пролісок», громадської організації «Global Social Impact Creative Hub» та міжнародної асоціації «Ukrainian Dance World». На прикладі цих діяльностей цих об'єднань, можна виділити чотири напрями їх практик – просування національних інтересів, побудова стосунків, співробітництво та синтез культурно-мистецьких практик з волонтерськими та благодійними ініціативами.

Ключові слова: громадянське суспільство, хореографія, культурна дипломатія, Україна, громадянське об'єднання

Reva Tetiana, PhD in Political studies, Associate Professor, Secretary of Academic Council of the National Academy of Culture and Arts Management

Ukrainian Choreographic Art in the System of Cultural Diplomacy and the Development of Civil Society Cultural Initiatives (2024–2026)

The purpose of the research is to reveal the main vectors of activity of public associations in representing Ukrainian choreographic art on the international arena in the period 2024–2026. **Methodology.** The research uses the following general scientific methods: the method of analysis (to identify the main areas of activity of Ukrainian public associations in representing national choreographic art on the international arena) and the comparative one (to consider the main charitable initiatives of various artistic associations in 2024–2026). **The scientific novelty** lies in highlighting the main vectors of activity of public associations in representing Ukrainian choreographic art on the international arena (2024–2026) as a form of cultural diplomacy at the non-governmental level. **Conclusions.** Thus, nowadays in the complex socio-economic conditions, state image and forming its positive brand in the global space, play an important role and are the tools of the cultural diplomacy. Despite the formalisation of this domain and the emphasis in scientific thought on government structures or state institutions (theatres, libraries, national collectives), civil society is one of the

important factors, which is manifested in the form of artistic groups, ensembles, and public organisations that represent examples of national culture through art practices. Our research is devoted to the choreographic associations, in particular the cultural practices of the 'Barvinok', 'Sonetchko', 'Prolisok', the public organisation 'Global Social Impact Creative Hub', and the international association 'Ukrainian Dance World'. Based on the example of these groups' activities, four areas of their practices can be distinguished: promoting national interests, building relationships, cooperation, and the synthesis of cultural and artistic practices with volunteer and charitable initiatives.

Keywords: civil society, choreography, cultural diplomacy, Ukraine, civil association.

Актуальність дослідження. Сучасні складні соціально-економічні умови та перманентний розвиток нових технологій ставить перед держави нові виклики щодо їх позиціонування на національному та міжнародному рівнях, яка втілюється у формі різних аспектів їх діяльності – політичній, економічній, оборонній, інформаційній та інших. Одним з головних інструментів такого позиціонування виступає дипломатія та її види (публічна, воєнна, громадянська тощо). Всі вони спрямовані на виконання представницької функції та формування міжнародного іміджу держави, завдяки брендуванню та трансляції національних цінностей. Культурна дипломатія займає серед них провідне місце завдяки своїй універсальності, відкритості та апелюванню до загальних етичних цінностей, які супроводжуються естетичним супроводом у формі мистецької діяльності. Остання дозволяє доступними методами репрезентувати національну культуру та її здобутки іноземній аудиторії, комбінуючи це з інформаційною та громадською діяльністю, тобто завдяки гастролям театрів, музичних колективів, вокальних гуртів, експозицій виставок зразків образотворчого й декоративного мистецтв та хореографічних колективів. На громадських ініціативах останніх як елементах міжнародної діяльності в умовах воєнного стану та їх ролі у формуванні культурного бренду України ми сфокусуємося у нашому дослідженні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У гуманітарній думці, концепт «культурна дипломатія» набула свого розвитку у різних аспектах – комунікативному (Дубовик Н. [1], Кушнарєва М. [5], Шило О.[1], Щур Н. [15]), теорії міжнародних відносин (Сербіна Н. [12], Марченко А. [6]), культурології (Корисько Н. [3], Шевченко М. [4], Янченко Н. [4]) та мистецтвознавства, зокрема, питанню процесам інституціоналізації танцю України у контексті правового та організаційного європейського та американського досвіду, присвячене дисертаційне дослідження Рубана В. [11]. З точки зору артпрактик та їх впливу на формування ментального здоров'я присвячені роботи Л. Мови [7], натомість хореографічне мистецтво у репрезентації

культурної травми та її впливу на формування національної ідентичності розкрито у працях А. Підлипської [10]. Незважаючи, на значний обсяг досліджень з цього питання, у більшість їх присвячене розкриттю ролі хореографічного мистецтва у культурній дипломатії та міжнародних контекстах із фокусацією на державні ансамблі, заклади та колективи, що обумовлює актуальність розкриття ролі суб'єктів громадянського суспільства (спілки, ансамблі, організації) у репрезентації української хореографічної культури на міжнародному рівні в умовах правового режиму воєнного стану.

Мета статті – розкрити основні вектори діяльності громадських об'єднань у репрезентації українського хореографічного мистецтва на міжнародній арені у період 2024-2026 років.

Виклад основного матеріалу. У загальному значенні домен дипломатії, розкривається в основному у контексті взаємовідносин між державами та їх державними інституціями, що тривало до концепції «турист-терорист», одного з представників політичного реалізму Дж. Розенау, який підкреслив комплексну природу теорії міжнародних відносин та розширив її суб'єктів до образів, які були близькі до буденності, «турист» і «терорист». Вони означали багатовимірність партнерства та конкуренції між державами на національному та локальному рівнях. Таким чином, питання колаборацій проектується на громадянське суспільство, тобто мережі довіри, звичаїв та партнерства, які формуються на основі соціального капіталу [18].

У концепції Г. Патнема соціальний капітал виступає синергією впливів, які є результатом спільної діяльності індивідів у певних об'єднаннях або інших неформальних контекстах, а також, водночас, результатом міжособистісних стосунків або розвитку громадянського простору, що розкривається через включеність громадян у різні сфери функціонування спільноти та держави загалом [17, 651]. У цьому аспекті роль різних типів громадських об'єднань відіграє провідну роль, особливо у дипломатичному вимірі, адже завдяки комунікації на локальних рівнях

сприяють формуванню позитивного іміджу суспільства та його національної культури, зокрема. У нашому дослідженні ми акцентуємо увагу на основних векторах діяльності громадських об'єднань (колективи, ансамблі, організації), що в умовах воєнного стану репрезентують українське хореографічне мистецтво закордоном.

Відповідно до визначення міжнародного освітнього хабу «DIPLO» культурна дипломатія (артдипломатія) – це форма просування державою та її представниками національних інтересів шляхом культурних обмінів, що розкриваються на національному, регіональному та індивідуальному рівнях [16]. Її діяльність спрямована на різні вектори, а саме:

- побудова стосунків (взаєморозуміння);
- співробітництво;
- просування національних інтересів.

Побудова стосунків між різними спільнотами на глобальному та локальному рівнях з метою обміном знаннями, інноваціями та досвідом їх імплементації у практичній діяльності. У гуманітаристиці, це втілюється у формі міжнародних академічних мобільностей (Erasmus+, Creative Europe, the Fulbright Program, Horizon Europe), стажування та міжнародних подій (форуми, конференції, бізнес-вікенди, тощо), програмами обмінів між містами-побратимами, натомість мистецька сфера характеризується широким спектром стажувань у закладах культури, участю у концертно-фестивальній діяльній діяльності та міжнародних мистецьких громадських об'єднаннях по типу асоціацій, які об'єднують фахівців певного мистецтва, зокрема хореографії. Прикладом є велика англомовна міжнародна спільнота «Ukrainian Dance World», створена канадійськими митцями, яка об'єднує навколо себе понад 300 різних танцювальних колективів з 12 країн – Естонія, Хорватія, Німеччина, Сполучені Штати Америки, Австралія, Аргентина, Парагвай, Бразилія, Україна, Швейцарія, Іспанія та інші. Місією цієї платформи є знайомство з національною культурою України, а саме з її історією народного танцю та удосконалення хореографічних технік його виконання. Логотип створено львівською дизайнеркою М. Варваренко за мотивами образів Мартинівського скарбу [19].

Рис. 1. Логотип «Ukrainian Dance World», офіційний сайт

Джерело: [19]

Основними цілями виступають розвиток творчого потенціалу української народної хореографії (Inspiration) та захисту його на міжнародному рівні; створення артпростору для комунікації стейкхолдерів українського танцю – хореографи, балетмейстери, колективи, виконавці, педагоги та всі, хто зацікавлений українську народну танцювальну культуру (Community); інформаційно-просвітницька діяльність репрезентація історії розвитку мистецтва народної хореографії та розкриття її поліетнічної багатомірності (Information). Зокрема, на цифровій платформі представлені відео присвячені майстеркласам, репетиційним процесам, виступам колективів, відео старий постановок різних років, починаючи з International Dance Festival 1931 року, а також статті, присвячені історії народно-побутовому танцю та видатним хореографам – Павлу Вірському, Василю Верховинцю, Василю Авраменку, Анатолію Кривохижу. Свою діяльність з культурної дипломатії ця організація поєднує з такими громадськими ініціативами як благодійність і волонтерство з гуманітарної допомоги Україні в межах реалізації міжнародної ініціативи «Stand with Ukraine» [19].

Співробітництво розкривається через взаємовідносини між різними суб'єктами культурної дипломатії на різних рівнях. Насамперед це – державний, коли урядові установи держав проводять спільні заходи або організують гастролі державних колективів, тобто класична дипломатія. Варто відмітити важливість колаборацій у просторі громадянського суспільства, де різні громадські об'єднання презентують свою державу завдяки креативному культурному продукту, що сприяє створенню позитивного іміджу або «бренду якості» на буденному рівні у доступній для закордонного глядача формі. До таких типів співпраці можна віднести гастрольну та фестивальну діяльність дитячих та дорослих хореографічних колективів.

Прикладом слугує спільний проект ансамблю народного танцю «Барвінок» з Київською муніципальною академією танцю імені Сержа Лифаря – «United by Ukrainian

Dance», який являє собою гастрольний тур у країнах Європи. У лютому 2026 року колективи презентували 12 хореографічних вистав у Швейцарії, Франції, Ліхтенштейні та Польщі, що є результатом реалізації колаборацій державних та недержавних громадських організацій та освітніх центрів. До перших належать Посольства України в Князівстві Ліхтенштейн та Швейцарії, префектури регіонів Іль-де-Франс, Нормандії. Водночас до других – товариства діаспори (Базельський осередок українців на чолі Т. Полт, Ukrainischer Verein Schweiz), асоціації («Барвінок-Франц», «Єврооркестрія», «Free Ukraine Global»), Палац молоді імені Юліана Тувіма (м. Лодзь) та консерваторія міста Сартрувіль під керівництвом С. Самин. Поряд із концертною діяльністю ансамбль займався благодійністю на зібрав кошти на гуманітарну допомогу та зарядні станції [2].

Також варто згадати діяльність ряду різних мистецьких колективів, які протягом 2025-2026 років гастрювали країнами Європи та інших частин світу, а саме хореографічний ансамбль «Сонечко» міста Житомир, народний хореографічний ансамбль «Пролісок» міста Кропивницького [9], «Барвінок» міста Вінниці [8]. Останній на чолі з Петром Бойко протягом 2025 року провели концерти у місті Сульццматт-Вінцфельден (Франція) та в Piazza Colosseo у міжнародному розважальному «EUROPA-PARK» в місті Руст (Німеччина) [8]. Цікавим зразком, поєднання жанрів та національно-мілітарних образів є вокально-хореографічний колектив «Студія - 117» із міста Одеси, особливістю якого є хореографічна презентація виконання музичних партій на барабанах. Останній виступ в лютому 2026 року у м. Бремені на фестивалі «Bremen Military Tattoo», який дозволив європейській аудиторії нагадати про героїзм військових та зібрати кошти на гуманітарну допомогу завдяки благодійній акції з продажу розмальованих гілз [13].

Просування національних інтересів в культурній дипломатії розкривається через презентацію зразків класичної та сучасного мистецтва, а також матеріальної та нематеріальної культурної спадщини (від елементів народного костюму до пісень, варіативності гастрономічних традицій). Прикладами можуть слугувати громадська організація «Культура без кордонів» або культурні ініціативи з нематеріальної спадщини О. Брайченко та Є. Клопотенка. У контексті хореографічного мистецтва воно розкривається у репрезентації національного

культурного продукту на міжнародних платформах та закордонних локальних заходах. Одним з прикладів діяльності може слугувати хореографічний проєкт, який стартував восени 2025 року – «United by Dance». Проєкт є результатом співпраці різних громадських організацій, які поряд з творчістю також активно проводять благодійну та волонтерську діяльність – креативний хаб «Global Social Impact Creative Hub» на чолі з Ю. Доцанською, The European Association of Ukrainian Women під керівництвом В. Дворнікової та благодійного фонду «Діти героїв» (фото 1.) [14].

Фото 1. «United by Dance»

Джерело: фото Ольги Писаренко [14]

Його метою стала заклик до захисту прав дітей в умовах війни та висвітлення злочинів проти цивільного населення шляхом проведення танцювальних флешмобів у різних європейських столицях із соціальними гаслами та презентацією, присвяченої дітям, які постраждали від збройної агресії. Проєкт стартував у вересні 2025 року в Відні, де партнерами виступили локальні громадські організації Eurohaus та Peace Committee of Ukraine [14].

Наукова новизна полягає у розкритті основних векторів діяльності громадських об'єднань у репрезентації українського хореографічного мистецтва на міжнародній арені у період 2024–2026 років як форми культурної дипломатії на недержавному рівні.

Висновки. Таким чином, у сучасних складних соціально-економічних умовах важливу роль відіграє підтримка іміджу держави та формування її позитивного бренду у світовому просторі, одним з інструментів цього виступає культурна дипломатія. Незважаючи на формалізованість цього домену та акцентування у науковій думці на

урядові структури або державні установи (театри, бібліотеки, національні колективи), одним з важливих чинників відіграє громадянське суспільство у формі діяльності мистецьких колективів, ансамблів, громадських організацій, які репрезентують зразки національної культури шляхом артпрактик у нашому дослідженні розглянуто хореографічні об'єднання, зокрема, культурні практики колективів «Барвінок», «Сонечко», «Пролісок», громадської організації «Global Social Impact Creative Hub» та міжнародної асоціації «Ukrainian Dance World». На прикладі, цих діяльності цих об'єднань, можна виділити чотири напрями їх практик – просування національних інтересів, побудова стосунків, співробітництво та синтез культурно-мистецьких практик з волонтерськими та благодійними ініціативами.

Література

1. Дубовик Н., Шило О. Культурна дипломатія як інструмент міжнародної комунікації України. *Молодий вчений*. 2023. № 4 (116). С. 72-76. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2023-4-116-14>.
2. Карпенко М. Підб'ємо підсумки. Народний ансамбль народного танцю «Барвінок». 2026. URL: <https://www.facebook.com/share/1GDy5joTD7/> (дата звернення 08.01.2026).
3. Корисько Н. М., Рева Т. С. Класична хореографія як інструмент культурної дипломатії (на прикладі міжнародної діяльності оперних театрів України у 2024–2025 роках). *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтва : наук. журнал*. 2025. № 4. С. 81–86. DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-3209.4.2025.351838>.
4. Костира І. О., Шевченко М. І., Янченко Н. М. Культурна дипломатія як ідентифікатор держави в контексті глобалізації. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтва: наук. журнал*. 2021. № 4. С. 20-25. DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-3209.4.2021.250236>.
5. Кушнарьова М. Українська культурна дипломатія під час війни: досвід, проблеми, перспективи. *Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського*. 2023. Вип. 67. С. 35-53. DOI: <https://doi.org/10.15407/nr.67.035>.
6. Марченко, А. Культурна дипломатія: поняття та механізми реалізації. *Економіка та суспільство*, 2024. (70). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-70-150>.
7. Мова Л. До питання про можливості танцювально-рухової терапії. *Простір арттерапії: мистецтво стосунків у танці життя*: матеріали XVIII Міжнародної міждисциплінарної науково-практичної конференції (м. Київ, 18–19 червня 2021 р). Київ : ФОП Назаренко Т.В., 2021. С. 78-80.
8. Народний ансамбль танцю «Барвінок»: офіційна сторінка. URL: https://www.facebook.com/natbarvinok/?locale=uk_UA (дата звернення 05.01.2026).
9. Народний хореографічний ансамбль «Пролісок»: офіційна сторінка. URL: https://www.facebook.com/prolisok.org/?locale=uk_UA (дата звернення 05.01.2026).
10. Підлипська, А. М., & Цветкова, Л. Ю. Опрацювання культурних травм у танцювальних практиках: історичний контекст. *Танцювальні студії*, 2023. 6(2), 106–115. DOI: <https://doi.org/10.31866/2616-7646.6.2.2023.295167>.
11. Рубан В. В. Сучасний танець в Україні: питання інституціоналізації у контексті американського та європейського досвіду. на здобуття ступеня доктор філософії зі спеціальності 034 Культурологія. Київ: Інститут проблем сучасного мистецтва, 2024. 300 с. URL: https://mari.kyiv.ua/sites/default/files/inline-files/Dissertation_Ruban_signed.pdf (дата звернення 08.01.2026).
12. Сербіна Н.Ф., Кучмій О.П. Культурна дипломатія як інструмент зовнішньої політики сучасної європейської держави. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. 2011. Випуск 100. Частина I. С. 122 – 131.
13. «Студія-117»: як танцівниці-барабанщиці розмальовують гільзи для ЗСУ і підкорюють міжнародні сцени. ІНТЕНТ. 2026. URL: <https://intent.press/publications/society/2026/studiia-117-iak-tantsivnitsi-barabanshchitsi-rozmalovuiut-gilzi-dlia-zsu-i-pidkoriuiut-mizhnarodni-stseni/> (дата звернення 08.01.2026).
14. Що відомо про міжнародний проєкт United by Dance від Олени Шоптенко? (2025). URL: <https://jetsetter.ua/shho-vidomo-pro-mizhnarodnyj-proyekt-united-by-dance-vid-oleny-shoptenko/> (дата звернення 08.01.2026)
15. Щур Н. О. Мистецтво як інструмент міжнародної культурної комунікації та гуманітарної дипломатії. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтва: наук. журнал*. 2025. № 4. С. 74–80. DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-3209.4.2025.351837>.
16. Cultural diplomacy. URL: <https://www.diplomacy.edu/topics/cultural-diplomacy/> (дата звернення 08.01.2026)
17. Mouritsen P. What's the Civil in Civil Society? Robert Putnam, Italy and the Republican Tradition. *Political Studies*. 2003. 51(12). P. 650-668. DOI: <https://doi.org/10.1111/j.0032-3217.2003.00451.x>.
18. Rosenau N.-J. Turbulence in World Politics: A Theory of Change and Continuity. Princeton University Press. 1990. 480 p. <https://doi.org/10.2307/j.ctv301hg5>.
19. Ukrainian Dance World. URL: <https://www.ukrainiandanceworld.com/about> (дата звернення: 01.01.2026).

References

1. Dubovyk, N., & Shylo, O. (2023). Cultural Diplomacy as an Instrument of Ukraine's International Communication. *Young scientist*, 4 (116), 72–76. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2023-4-116-14> [in Ukrainian].
2. Karpenko, M. (2026). Summing up. People ensemble folk dance 'Barvinok'. (n.d.). <https://www.facebook.com/share/1GDy5joTD7/> [in Ukrainian].
3. Korysko, N. M., & Reva, T. S. (2025). Classical Choreography as an Instrument of Cultural Diplomacy (on the Example of the International Activities of Ukrainian Opera Theatres in 2024–2025). *Herald of the National Academy of Culture and Arts Management*, 4, 81–86. DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-3209.4.2025.351838> [in Ukrainian].
4. Kostyria, I. O., Shevchenko, M. I., & Yanchenko, N. M. (2021). Cultural Diplomacy as an Identifier of the State in the Context of Globalisation. *Herald of the National Academy of Culture and Arts Management*, 4, 20–25. DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-3209.4.2021.250236> [in Ukrainian].
5. Kushnarova, M. (2023). Ukrainian Cultural Diplomacy during the War: Experience, Problems, Prospects. *Scientific Works of the V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine*, 67, 35–53. DOI: <https://doi.org/10.15407/np.67.035> [in Ukrainian].
6. Marchenko, A. (2024). Cultural Diplomacy: Concepts and Mechanisms of Implementation. *Economy and Society*, 70. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-70-150> [in Ukrainian].
7. Mova, L. (2021). On the Issue of the Possibilities of Dance-Movement Therapy. *The Space of Art Therapy: The Art of Relationships in the Dance of Life: Proceedings of the XVIII International Interdisciplinary Scientific and Practical Conference* (Kyiv, June 18–19, 2021). pp. 78–80 [in Ukrainian].
8. Folk dance ensemble 'Barvinok': official page. (n.d.). https://www.facebook.com/natbarvinok/?locale=uk_UA [in Ukrainian].
9. Folk choreographic ensemble 'Prolisok': official page. (n.d.). https://www.facebook.com/prolisko.org/?locale=uk_UA [in Ukrainian].
10. Pidlypska, A. M., & Tsvietkova, L. Yu. (2023). Working Through Cultural Traumas in Dance Practices: Historical Context. *Dance Studies*, 6(2), 106–115. DOI: <https://doi.org/10.31866/2616-7646.6.2.2023.295167> [in Ukrainian].
11. Ruban, V. V. (2024). Contemporary Dance in Ukraine: Issues of Institutionalization in the Context of American and European Experience. PhD Thesis. Modern Art Research Institute. https://mari.kyiv.ua/sites/default/files/inline-files/Dissertation_Ruban_signed.pdf [in Ukrainian].
12. Serbina, N. F., & Kuchmii, O. P. (2011). Cultural Diplomacy as an Instrument of Foreign Policy of a Modern European State. *Current issues in international relations*, 100(1), 122–131 [in Ukrainian].
13. 'Studio 117': how female drummers paint bullet casings for the Ukrainian Armed Forces and are taking international stages by storm. (2026). *Intent*. <https://intent.press/publications/society/2026/studiia-117-iak-tantsivnitsi-barabanshchitsi-rozmalovuiut-gilzi-dlia-zsu-i-pidkoryuiut-mizhnarodni-stseni/> [in Ukrainian].
14. What is Known about the International Project *United by Dance* by Olena Shoptenko? (2025). <https://jetsetter.ua/shho-vidomo-pro-mizhnarodnyj-proyekt-united-by-dance-vid-oleny-shoptenko/> [in Ukrainian].
15. Shchur, N. O. (2025). Art as an Instrument of International Cultural Communication and Humanitarian Diplomacy. *Herald of the National Academy of Culture and Arts Management*, 4, 74–80. DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-3209.4.2025.351837> [in Ukrainian].
16. Cultural diplomacy. (n.d.). <https://www.diplomacy.edu/topics/cultural-diplomacy/> [in English].
17. Mouritsen, P. (2003). What's the Civil in Civil Society? Robert Putnam, Italy and the Republican Tradition. *Political Studies*, 51(12), 650–668. DOI: <https://doi.org/10.1111/j.0032-3217.2003.00451.x> [in English].
18. Rosenau, N.-J. (1990). *Turbulence in World Politics: A Theory of Change and Continuity*. Princeton University Press. DOI: <https://doi.org/10.2307/j.ctv301hg5> [in English].
19. Ukrainian Dance World. (n.d.). <https://www.ukrainiandanceworld.com/about> [in English].

Стаття надійшла до редакції 09.01.2026
 Отримано після доопрацювання 12.02.2026
 Прийнято до друку 20.02.2026
 Опубліковано 31.03.2026